

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๒๓.๖/ว จ๑๕

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ. ๘๐๐๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง การขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช นายกเทศมนตรีนคร
นครศรีธรรมราช นายกเทศมนตรีเมืองปากพั่น นายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง
และนายกเทศมนตรีเมืองปากพูน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แนวทางการดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก
เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด จำนวน ๑ ฉบับ
  ๒. ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก
เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดฯ จำนวน ๑ ฉบับ
  ๓. สื่อประชาสัมพันธ์โครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก
เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด จำนวน ๑ ฉบับ
  ๔. แบบการประเมินประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Local Performance Assessment : LPA) ประจำปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ
  ๕. แบบข้อมูลทะเบียนหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ในฐานะคณะกรรมการ
อำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระ
พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะ
คลอดก่อนกำหนดเพื่อลดอุบัติเหตุการคลอดก่อนกำหนด และเชิญปลัดกระทรวงมหาดไทยเข้าร่วมประชุม
เพื่อให้ข้อเสนอแนะและกำหนดทิศทางการทำงานโครงการฯ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
เพื่อขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานร่วมกันในระบบส่งเสริมสุขภาพและดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์
เพื่อลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดของประเทศ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิง
รุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด และแจ้งแนวทางการดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะ
คลอดก่อนกำหนดมาให้จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เป็นแนวทางดำเนินงานต่อไป

จังหวัดนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย เพื่อบูรณาการการทำงานและเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จึงขอให้อำเภอและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยตามแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

/๑. แนวทางการ.....

“มานะ มานศร มหาศรัทธา”

๑. แนวทางการดำเนินการของอำเภอ

๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจาก ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน ร่วมเป็นกรรมการสาธารณสุขอำเภอและท้องถิ่นอำเภอเป็นเลขานุการร่วม และคณะกรรมการติดตามประเมินผล โดยมี ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครองเป็นประธานกรรมการ และผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอและท้องถิ่นอำเภอเป็นเลขานุการร่วม โดยให้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

๑.๒ ให้ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการ ภารกิจอำนาจหน้าที่ เป้าหมาย และการติดตามประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๕๐ จากอัตราการคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ อีกร้อยละ ๕๐ จากอัตราการคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๓ ให้นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปผลิตและเผยแพร่ โดยใช้กลไกคณะกรรมการจาก ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน ให้นำไปเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกรวางแผนครอบครัวของคู่รักหรือคู่สมรส การเตรียมความพร้อมก่อนการมีบุตร การปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์อย่างมีคุณภาพ (สร้างการรับรู้และตระหนักถึงอันตรายของการคลอดก่อนกำหนด และสัญญาณเตือนที่จะต้องไปโรงพยาบาล) และการดูแลบุตรอย่างถูกต้อง

๑.๔ จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ซึ่งมีนายอำเภอเป็นประธาน เพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในสถานศึกษาต่างๆ และในพื้นที่ เพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา ในสังกัดสถานศึกษา และวัยรุ่นในพื้นที่ รับทราบถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และแจ้งข้อมูลการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้แก่นักเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

๑.๕ แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลรับทราบแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการฯ และการนำเป้าหมายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการดำเนินการตามตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA)

๑.๖ บูรณาการระบบการบริการสาธารณสุขของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือ ดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ และทารกในครรภ์ เพื่อลดอัตราการคลอดก่อนกำหนด

๑.๗ แจ้งให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการสำรวจและบันทึกข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ และอัตราการคลอดก่อนกำหนดในพื้นที่ รวมทั้งหญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ตลอดจนระบบการให้ความช่วยเหลือดูแลหญิงตั้งครรภ์ ตามแบบข้อมูลทะเบียนหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดที่กำหนด ส่งให้อำเภอโดยเริ่มจัดเก็บสถิติ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

๑.๘ ให้อำเภอรวบรวม...

“มานะ มานล มหาศรัทธา”

๑.๘ ให้อำเภอรวบรวมรายงานตามข้อ ๑.๗ โดยรวบรวมเป็นภาพรวมของอำเภอ แล้วรายงานให้จังหวัดนครศรีธรรมราชทราบ ทาง E-mail: local.nakhon@gmail.com อีกทางหนึ่งด้วย โดยรายงานผลการดำเนินการครั้งแรก ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ และครั้งต่อไปให้รายงานเป็นประจำทุกเดือน ทุกวันที่ ๒๕ ของเดือน

๒. แนวทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดบูรณาการความร่วมมือกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับจังหวัด การจัดระบบบริการสาธารณสุข การสนับสนุนทรัพยากร และงบประมาณ และพิจารณามอบหมายให้บุคลากรในสังกัดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ดำเนินการให้คำแนะนำ ปรีกษา ในการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ ตรวจคัดกรองความเสี่ยง สร้างการรับรู้และตระหนักถึงอันตรายของการคลอดก่อนกำหนดแก่หญิงตั้งครรภ์ ตามมาตรฐานการให้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ

๒.๒ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจาก ๗ ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ และภาควิชาการ ร่วมเป็นกรรมการ ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการ และคณะกรรมการติดตามประเมินผล โดยมี ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนัก/กองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมเป็นเลขานุการ โดยให้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

๒.๓ จัดประชุมคณะกรรมการฯ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ เป้าหมาย และการติดตามประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๕๐ จากอัตราการคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ อีกร้อยละ ๕๐ จากอัตราการคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๒.๔ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ เผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน

๒.๕ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล จัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ของท้องถิ่น เพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ติดตาม แลกเปลี่ยนความรู้และแก้ไขปัญหาการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

๒.๖ สืบค้นและจัดทำทะเบียนข้อมูลหญิงตั้งครรภ์เพื่อนำไปจัดทำฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศของหน่วยงาน เช่น ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่ฝากครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ ข้อมูลการคลอดก่อน ๓๗ สัปดาห์ และน้ำหนักแรกเกิด ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ และจำนวนครั้งที่ให้ความช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ในการพาไปพบแพทย์หรือพยาบาล ตามแบบที่กำหนดส่งให้อำเภอ โดยให้เริ่มจัดเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ และรายงานผลการดำเนินการครั้งแรกภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ และครั้งต่อไปให้รายงานเป็นประจำทุกเดือน ทุกวันที่ ๒๐ ของเดือน

๒.๗ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๓๘๐๘.๒/ว ๗๕๐๘ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ

/ เกี่ยวกับการใช้รล...

“มานะ มานดร มหาศรัทธา”

เกี่ยวกับการใช้รถเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การสงเคราะห์แก่หญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ ในการพาไปพบแพทย์เป็นประจำหรือที่มีนัดพบแพทย์ หรือพยาบาลเพื่อตรวจสุขภาพ ให้คำแนะนำ ปรีกษา เพื่อให้ทารกในครรภ์มีสุขภาพสมบูรณ์ และแข็งแรง

๒.๘ บุรณาการภาคีเครือข่ายท้องถิ่น ท้องที่ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำทางศาสนา และผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักรู้และการรับรู้ให้กับประชาชน เด็ก และเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวที่กำลังวางแผนจะมีบุตร เข้ารับบริการตรวจสุขภาพและโรคหรือความเสี่ยงอื่น ความสมบูรณ์ของร่างกายก่อนที่จะตั้งครรภ์ และเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ภายใน ๑๒ สัปดาห์ ให้ดำเนินการฝากครรภ์ในสถานพยาบาล เพื่อให้ได้รับการดูแลจากกุมารแพทย์ โดยสร้างการรับรู้ตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ ขณะตั้งครรภ์และหลังคลอด ตลอดจนถึงเมื่อเกิดมาเป็นทารก พร้อมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้สื่อชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://bit.ly/3Fmcgpu> หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

๒.๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนในสังกัด แจ้งให้โรงเรียนเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่นักเรียนทราบถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ตลอดจนแจ้งการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่พ่อและแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ทราบถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ เผือกผ่อง)

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ
โทร ๐ ๗๕๓๕๖ ๑๔๔

"มานะ มานคร มหาศรัทธา"

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๙.๒/ว ๙๕๐๗

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขที่รับ..... 26307
วันที่..... 21.๑๐.๖5 เวลา..... น.

สำนักงานส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
กระทรวงมหาดไทย..... 13248
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๓๐๐ 21.๑๐.๖5
เวลา.....

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก

เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

๒. ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก

เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดฯ

จำนวน ๑ ชุด

๓. สื่อประชาสัมพันธ์โครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก

เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

จำนวน ๑ ชุด

๔. แบบการประเมินประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(Local Performance Assessment : LPA) ประจำปี ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ชุด

๕. แบบข้อมูลทะเบียนหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่

จำนวน ๑ แผ่น

๖. แบบรายงานข้อมูลสถิติอัตราการคลอดก่อนกำหนดของจังหวัด

จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ในฐานะคณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด เพื่อลดอุบัติการณ์การคลอดก่อนกำหนด และเชิญปลัดกระทรวงมหาดไทยเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อเสนอแนะและกำหนดทิศทางการทำงานโครงการฯ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานร่วมกันในระบบส่งเสริมสุขภาพ และดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์ เพื่อลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดของประเทศ

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว จึงได้ดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ในกรณีนี้ เพื่อบูรณาการการทำงานและเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ขอให้จังหวัดดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. รับทราบนโยบายและซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทย เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

๒. แนวทางการดำเนินการของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดระดับจังหวัด ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และผู้แทนจาก ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาคีรัฐ ภาคีวิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน ร่วมเป็นกรรมการ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และท้องถิ่นจังหวัดเป็นเลขานุการร่วม และคณะกรรมการติดตามประเมินผล โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และผู้อำนวยการกลุ่มงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นเลขานุการร่วม

/๒.๒ ให้จังหวัด...

๒.๒ ให้จังหวัดดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการ การกิจอำนาจหน้าที่ เป้าหมาย และการติดตามประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๕๐ จากอัตราคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ อีกร้อยละ ๕๐ จากอัตราคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๒.๓ ให้จังหวัดนำสื่อประชาสัมพันธ์ไปผลิตและเผยแพร่ โดยใช้กลไกคณะกรรมการจาก ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน นำไปเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ของคู่รักหรือคู่สมรส การเตรียมความพร้อมก่อนการมีบุตร การปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์อย่างมีคุณภาพ (สร้างการรับรู้และตระหนักถึงอันตรายของการคลอดก่อนกำหนด และสัญญาณเตือนที่ต้องไปโรงพยาบาล) และการดูแลบุตรอย่างถูกต้อง โดยใช้ชุดสื่อความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนดไปใช้ในการประชาสัมพันธ์

๒.๔ ให้จังหวัดกำหนดให้การลดอัตราคลอดก่อนกำหนดเป็นตัวชี้วัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานตามนโยบายของจังหวัด ผ่านการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ตัวชี้วัดด้านที่ ๑ การบริหารจัดการ หน่วยการดำเนินงานตามนโยบายของจังหวัด (สำหรับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา) และแจ้งให้คณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ทราบถึงแนวทางการลดอัตราคลอดก่อนกำหนดของจังหวัด

๒.๕ ให้จังหวัดเจ้มนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเก็บสถิติอัตราการคลอดก่อนกำหนดของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับปีงบประมาณถัดไป และสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ทราบถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

๒.๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการศึกษาธิการจังหวัดขับเคลื่อนให้สถานศึกษาต่าง ๆ เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ ให้แก่นักเรียน นักศึกษาในสังกัดทราบถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และแจ้งข้อมูลการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้แก่นักเรียนในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

๒.๗ บูรณาการระบบการบริการสาธารณสุขของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือ ดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ และทารกในครรภ์ เพื่อลดอัตราคลอดก่อนกำหนด

๒.๘ ให้จังหวัดเริ่มจัดเก็บสถิติอัตราการคลอดก่อนกำหนดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ และประสานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อนำสถิติอัตราการคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นฐานในการเปรียบเทียบการลดอัตราคลอดก่อนกำหนด และรายงานผลการดำเนินการให้ทราบเป็นประจำทุกเดือนตามแบบที่กำหนด ส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยให้เริ่มรายงานครั้งแรกภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ และครั้งต่อไปให้รายงานเป็นประจำทุกเดือน เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

๔. แจงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดบูรณาการความร่วมมือกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับจังหวัด การจัดระบบบริการสาธารณสุข การสนับสนุนทรัพยากร และงบประมาณ และพิจารณามอบหมายให้บุคลากรในสังกัดโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ดำเนินการให้คำแนะนำ ปรีกษา ในการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ ตรวจคัดกรองความเสี่ยง สร้างการรับรู้และตระหนักถึงอันตรายของการคลอดก่อนกำหนดแก่หญิงตั้งครรภ์ ตามมาตรฐานการให้บริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ

๔.๒ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจาก ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน ร่วมเป็นกรรมการ ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการ และคณะกรรมการติดตามประเมินผล โดยมี ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการสำนัก/กองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมเป็นเลขานุการ

๔.๓ จัดประชุมคณะกรรมการฯ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ เป้าหมาย และการติดตามประเมินผลผลการดำเนินการให้เป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนด โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๕๐ จากอัตราคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ อีกร้อยละ ๕๐ จากอัตราคลอดก่อนกำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔.๔ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ เผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน

๔.๕ ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ของท้องที่และท้องถิ่น เพื่อเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ติดตาม แลกเปลี่ยน ความรู้และแก้ไขปัญหาการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์และการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

๔.๖ สืบรวจและจัดทำทะเบียนข้อมูลหญิงตั้งครรภ์เพื่อนำไปจัดทำฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศของหน่วยงาน เช่น ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่ฝากครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ ข้อมูลการคลอดก่อน ๓๗ สัปดาห์ และน้ำหนักแรกเกิด ข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ และจำนวนครั้งที่ให้ความช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ในการพาไปพบแพทย์หรือพยาบาล ตามแบบที่กำหนด ส่งให้อำเภอ โดยให้เริ่มจัดเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ และรายงานผลการดำเนินการครั้งแรกภายใน วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ และครั้งต่อไปให้รายงานเป็นประจำทุกเดือน

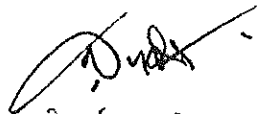
๔.๗ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๗๕๐๘ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้รถเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การสงเคราะห์แก่หญิงตั้งครรภ์ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ ในการพาไปพบแพทย์เป็นประจำหรือที่มิ นัดพบแพทย์ หรือพยาบาลเพื่อตรวจสุขภาพ ให้คำแนะนำ ปรีกษา เพื่อทำให้ทารกในครรภ์มีสุขภาพสมบูรณ์ และแข็งแรง

๔.๘ บูรณาการภาคีเครือข่ายท้องถิ่น ท้องที่ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำทางศาสนา และผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักรู้และการรับรู้ให้กับประชาชน เด็ก และเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวที่กำลังวางแผนจะมีบุตร เข้ารับบริการตรวจสุขภาพและโรคหรือความเสี่ยงอื่น ความสมบูรณ์ของร่างกายก่อนที่จะตั้งครรภ์ และเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ภายใน ๑๒ สัปดาห์ ให้ดำเนินการฝากครรภ์ในสถานพยาบาล เพื่อให้ได้รับการดูแลจากกุมารแพทย์ โดยสร้างการรับรู้ตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ ขณะตั้งครรภ์และหลังคลอด ตลอดจนถึงเมื่อเกิดมาเป็นทารก พร้อมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้สื่อชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://bit.ly/3Fmcgpu> หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองสาธารณสุขท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๕๑-๗๒๒๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

แนวทางโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
(ขับเคลื่อนโครงการผ่าน ๔ ระดับ ๕ กลไก ๗ ภาควิชา)

๑. ระดับประเทศ กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ ๗ ภาควิชา

๑. ประกาศนโยบายการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด กระทรวงมหาดไทย โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจาก ๗ ภาควิชา (ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคการสื่อมวลชน)
๓. จัดประชุมคณะกรรมการฯ กระทรวงมหาดไทย เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการ มอบหมายภารกิจ อำนาจหน้าที่ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินการ
๔. ตั้งเป้าหมายในการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนด (ลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ภายใน ๑ ปี และในปีต่อไปอีกร้อยละ ๕๐ ในทุกจังหวัด) โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนำไปกำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA)
๕. ผลิตชุดความรู้การป้องกันการคลอดก่อนกำหนด
  - ๕.๑) วิกิพีเดียเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทาง Social Media
  - ๕.๒) การจัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบ Infographic
  - ๕.๓) การจัดทำแผ่นพับ/คู่มือการดำเนินการโครงการฯ
  - ๕.๔) การจัดทำนิตรรศการและสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ
๖. จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์และการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนด

๒. ระดับจังหวัด จังหวัด และ ๗ ภาควิชา

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ระดับจังหวัด โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจาก ๗ ภาควิชา (ภาครัฐ (เช่น รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอทุกอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด พัฒนาการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ฯลฯ) ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคการสื่อมวลชน) โดยมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และท้องถิ่นจังหวัด เป็นเลขานุการร่วม
๒. จัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการในระดับจังหวัด มอบหมายภารกิจ อำนาจหน้าที่ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินการ
๓. แจ่งอำเภอ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง ให้ทราบแนวทางการดำเนินการ และการนำเป้าหมายในการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA)
๔. แจ่งคณะกรรมการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ให้ทราบแนวทางการนำเป้าหมายในการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินฯ
๕. บูรณาการจัดให้บริการสาธารณสุขเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดในระดับจังหวัด
๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ขับเคลื่อนให้สถานศึกษาต่าง ๆ เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษาในสังกัดทราบถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และแจ้งข้อมูลการสื่อประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

๗. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนดที่กระทรวงมหาดไทยจัดส่งให้ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ

๘. มอบหมายเทศบาลนครและเทศบาลเมืองดำเนินการบันทึกและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ และการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนด

๓. ระดับอำเภอ อำเภอ และ ๗ ภาคีเครือข่าย

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ระดับ อำเภอ โดยมีองค์ประกอบของกรรมการจาก ๗ ภาคีเครือข่าย (ภาครัฐ (เช่น สาธารณสุขอำเภอ พัฒนาการอำเภอ ฯลฯ) ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคการสื่อสารมวลชน) โดยมี สาธารณสุขอำเภอ และท้องถิ่นอำเภอ เป็นเลขานุการร่วม

๒. นายอำเภอจัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการในระดับอำเภอ มอบหมายภารกิจ อำนาจหน้าที่ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินการ

๓. แจ้งเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ทราบแนวทางดำเนินการ และการนำเป้าหมาย ในการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA)

๔. เน้นย้ำเรื่องการให้ความรู้ตั้งแต่ครุฑที่มาจากทะเบียนสมรส ณ ที่ว่าการอำเภอ ว่าการเตรียมตัวเป็นคุณแม่ จะต้องมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร

๕. บูรณาการมอบหมายภาคีเครือข่ายในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอด ก่อนกำหนด รวมถึงการปฏิบัติตัวของแม่ การดูแลรักษาสุขภาพ การได้รับสารอาหารที่เป็นประโยชน์และเพียงพอ ตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ ขณะตั้งครรภ์ ตลอดจนถึงเมื่อเกิดมาเป็นทารก

๖. บูรณาการมอบหมายภาคีเครือข่ายเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และบทบาท ความสำคัญของสถาบันครอบครัว (ผ่านเครือข่ายพัฒนาการอำเภอ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ท้องที่ และ อสม.) สถาบันการศึกษา (ผ่านเครือข่ายภาควิชาการ โรงเรียน สถานศึกษา) โดยต้องเน้นย้ำและให้ความสำคัญในเรื่องของการ รณรงค์ให้รู้จักการป้องกัน เพื่อมิให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม รวมทั้งการวางแผนการมีบุตร การปฏิบัติตัว เมื่อตั้งครรภ์อย่างมีคุณภาพ และการดูแลบุตรอย่างถูกต้อง โดยใช้สื่อชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๗. บูรณาการจัดให้บริการสาธารณสุขเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดในระดับอำเภอ

๘. มอบหมายเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการบันทึกและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการตั้งครรภ์และการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนด

๔. ระดับท้องถิ่น ท้องที่ ท้องถิ่น ท้องที่ ชุมชน/หมู่บ้าน และ ๗ ภาคีเครือข่าย

๑. เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ระดับท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบของคณะทำงานจาก ๗ ภาคีเครือข่าย (ภาครัฐ เช่น ผอ.รพ.สต. ฯลฯ) ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม (เช่น อสม. สมาชิกกองทุน พัฒนาบทบาทสตรี) และภาคการสื่อสารมวลชน โดยมีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการ ทั้งนี้ ให้ประสาน ความร่วมมือกับกำนัน และผู้ใหญ่บ้านด้วย

๒. จัดประชุมคณะกรรมการฯ ระดับท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการในระดับท้องถิ่น มอบหมายภารกิจ อำนาจหน้าที่ รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินการ

๓. นำเป้าหมายในการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนด ซึ่งกำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงาน

๔. บูรณาการภาคีเครือข่ายท้องถิ่น ท้องที่ อสม. ผู้นำทางศาสนา และผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักรู้และการรับรู้ให้กับประชาชน เด็ก และเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวที่กำลังวางแผนจะมีบุตร ว่าต้องมีการตรวจโรค หรือความเสี่ยง หรือความสมบูรณ์ของร่างกายก่อนที่จะตั้งครรภ์ และเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์จะต้องรีบไปฝากครรภ์ที่สถานพยาบาล เพื่อให้ได้รับการดูแลจากกุมารแพทย์ โดยให้ความรู้เริ่มตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์ ขณะตั้งครรภ์ ตลอดจนถึงเมื่อเกิดมาเป็นทารก พร้อมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้สื่อชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๕. บูรณาการภาคีเครือข่ายท้องถิ่น ท้องที่ และ อสม. จัดให้บริการสาธารณสุขเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดในระดับท้องถิ่น โดยมีการส่งเสริมและติดตามให้หญิงตั้งครรภ์เข้าถึงการบริการด้านสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มีการดูแลสุขภาพครรภ์ที่ดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป หรือสถานพยาบาลอื่น ๆ

๖. สนับสนุนบุคลากรและงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๗. บันทึกและรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์และการลดอัตราการคลอดก่อนกำหนด

*****

ตัวอย่าง

คำสั่งอำเภอ.....

ที่ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด
อำเภอ.....

ด้วยคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ในฐานะคณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด เพื่อขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานร่วมกันในระบบส่งเสริมสุขภาพและดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์ เพื่อลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดของประเทศ

เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด อำเภอ..... โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ

องค์ประกอบ

(๑) นายอำเภอ	ประธานกรรมการ
(๒) ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	รองประธานกรรมการ
(๓) นายกเหล่ากาชาดอำเภอ	กรรมการ
(๔) พัฒนาการอำเภอ	กรรมการ
(๕) ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอ	กรรมการ
(๖) นายกเทศมนตรี ผู้เป็นผู้แทนนายกเทศมนตรี ในเขตอำเภอ	กรรมการ
(๗) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ผู้เป็นผู้แทนนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ	กรรมการ
(๘) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	กรรมการ
(๙) ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข ระดับอำเภอ	กรรมการ
(๑๐) ผู้แทนเครือข่ายภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน ภาคละ ๑ คน	กรรมการ
(๑๑) สาธารณสุขอำเภอ	เลขานุการร่วม
(๑๒) ท้องถิ่นอำเภอ	เลขานุการร่วม

อำนาจหน้าที่ ...

อำนาจหน้าที่

(๑) กำหนดแนวทางและเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ระดับอำเภอ

(๒) ขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ของอำเภอ..... ให้เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายที่คณะกรรมการอำนวยการโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของกระทรวงมหาดไทย

(๓) ประสานงาน บูรณาการและระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อสารมวลชน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนตามแผนงาน เป้าหมาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสุขภาพมารดาและทารกในครรภ์ เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

(๔) เสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

๒. คณะกรรมการติดตามประเมินผล

องค์ประกอบ

(๑) ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	ประธานกรรมการ
(๒) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการอำเภอ	กรรมการ
(๓) ผู้แทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	กรรมการ
(๔) ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	เลขานุการร่วม
(๕) ท้องถิ่นอำเภอ	เลขานุการร่วม

อำนาจหน้าที่

(๑) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของอำเภอ.....

(๒) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

( )

นายอำเภอ.....

หมายเหตุ : ทั้งนี้ สามารถปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสมทั้งจำนวนและผู้ที่แต่งตั้งรายชื่อทุกภาคีเครือข่าย

ตัวอย่าง

คำสั่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.....

ที่ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.....

ด้วยคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ในฐานะคณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด เพื่อขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานร่วมกันในระบบส่งเสริมสุขภาพและดูแลรักษาหญิงตั้งครรภ์ เพื่อลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดของประเทศ

เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น..... โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ

องค์ประกอบ

(๑) นายกเทศมนตรี.../องค์การบริหารส่วนตำบล.....	ประธานกรรมการ
(๒) รองนายกเทศมนตรี.../องค์การบริหารส่วนตำบล..... ที่นายกเทศมนตรี.../องค์การบริหารส่วนตำบล.....ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
(๓) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๑ คน	กรรมการ
(๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.....	กรรมการ
(๕) กำนันตำบล.....	กรรมการ
(๖) ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน	กรรมการ
(๗) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	กรรมการ
(๘) ผู้แทนเครือข่ายภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน ภาคละ ๑ คน	กรรมการ
(๙) ปลัดเทศบาล.../องค์การบริหารส่วนตำบล.....	เลขานุการ
(๑๐) ผู้อำนวยการสำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	ผู้ช่วยเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่ ...

อำนาจหน้าที่

(๑) กำหนดแนวทางและเป้าหมายการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ของเทศบาล.../องค์การบริหารส่วนตำบล.....ให้เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายที่คณะกรรมการอำนวยการโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของกระทรวงมหาดไทย

(๓) ประสานงาน บูรณาการและระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อสารมวลชน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนตามแผนงาน เป้าหมาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมสุขภาพมารดาและทารกในครรภ์ เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

(๔) เสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

๒. คณะกรรมการติดตามประเมินผล

องค์ประกอบ

(๑) ปลัดเทศบาล.../องค์การบริหารส่วนตำบล..... ประธานกรรมการ

(๒) หัวหน้าส่วนการบริหารของเทศบาล...../ กรรมการ

องค์การบริหารส่วนตำบล..... ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน ๑ คน

(๓) ผู้แทนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล..... กรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการสำนัก/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เลขานุการ

(๕) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานสาธารณสุข ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

(๑) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดของเทศบาล.../องค์การบริหารส่วนตำบล.....

(๒) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

( )

นายกเทศมนตรี.../นายกองค์การบริหารส่วนตำบล.....

หมายเหตุ : ทั้งนี้ สามารถปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสมทั้งจำนวนและผู้ที่แต่งตั้งรายชื่อทุกภาคีเครือข่าย

ร่วมกัน...ป้องกันการคลอดก่อนกำหนด

ระยะการตั้งครรภ์ที่สั้นที่สุดก่อน 37 สัปดาห์ หรือที่เรียกว่า "คลอดก่อนกำหนด" ส่งผลให้เกิดอันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกายดังแสดงในภาพ บางรายอาจมีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่ผิดปกติไปได้อีก

คลอดแรกเปลี่ยนออกซิเจนไม่ได้
ต้องช่วยหายใจ

เส้นเลือดไปเลี้ยงหัวใจอุดตัน

เลือดออกในโพรงสมอง

ลำไส้บวม

ช็อก ติดเชือบวม

หากป้องกันภาวะคลอดก่อนกำหนดในหญิงตั้งครรภ์สามารถทำได้ง่ายๆ ดังนี้

มาฝากครรภ์ตามนัดทุกครั้ง
เพื่อค้นหาความเสี่ยง

ดูแลสุขภาพสะอาด
ร่างกายทุกวัน

ไม่ควรขึ้นรถจักรยานยนต์ หรือ
นั่งรถเดินทางเป็นระยะเวลานาน

ควรนอนหลับให้เพียงพอ
และหาเวลาพักผ่อนระหว่างวัน

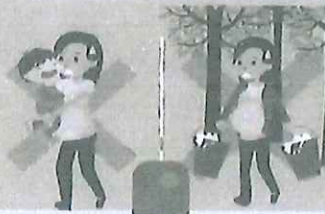
รับประทานอาหาร น้ำ
และยาตามคำแนะนำของแพทย์

หลีกเลี่ยงการอาบน้ำ หรือแช่น้ำ
ในบ่อที่สกปรกไม่สะอาด

หลีกเลี่ยงการยกของหนัก

พบสัญญาณเตือน ให้รีบมาโรงพยาบาลทันที

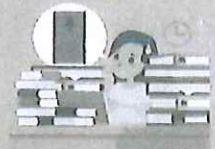
- 1 ท้องป็น ท้องแข็ง
- 2 มีน้ำใสออกทางช่องคลอด
- 3 มีเลือดสดออกทางช่องคลอด
- 4 มีกระดูก/เขี้ยว/เขมืองออกทางช่องคลอด
- 5 ไข้สูงแล้วสั่น
- 6 ทารกดิ้นน้อยลง

ควรเดินออกกำลังกาย
วันละ 30 นาที

ไม่ควรกินยาลดน้ำหนัก

ไม่ควรนั่งยองๆ หรือเปลี่ยน
จากทำยืนเป็นทำนั่งบ่อยครั้ง

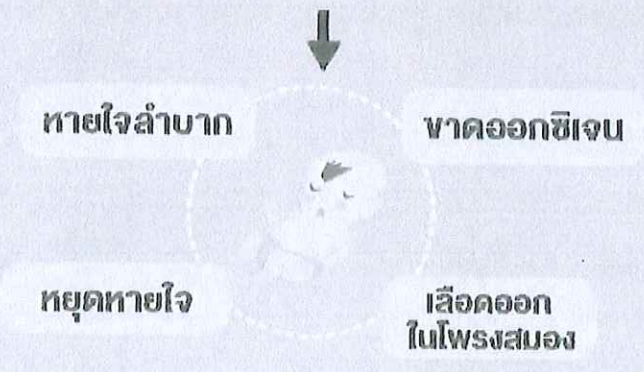
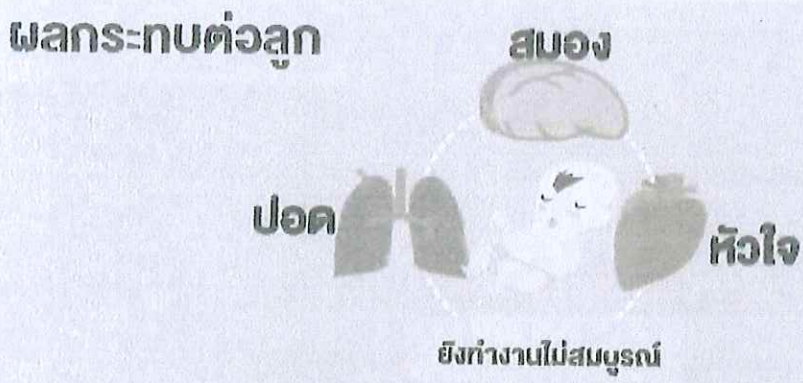
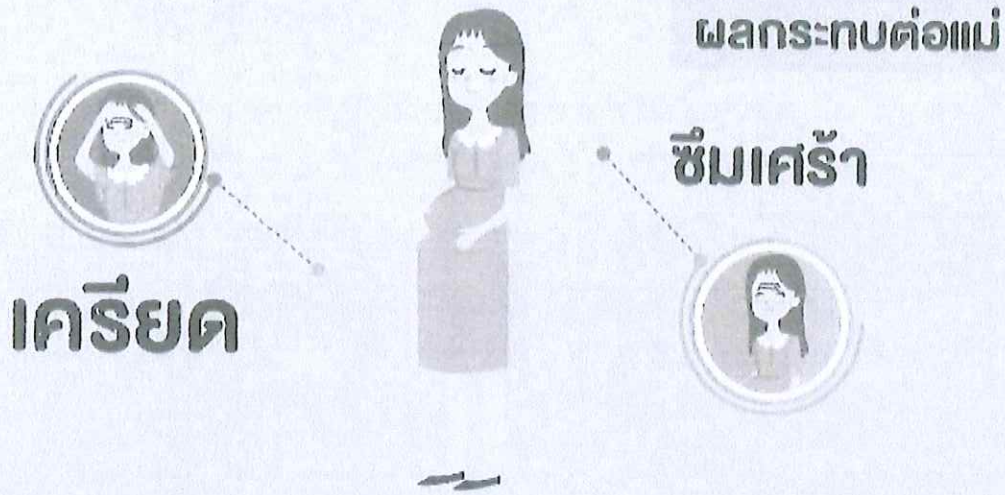
หลีกเลี่ยง หรือใช้แผ่นเสริมชั้นที่
ที่ไม่กระแทกบริเวณเท้าบ่อย

หากมีสัญญาณเตือนก่อนอายุครรภ์ 37 สัปดาห์ ให้เดินทางมาพบแพทย์ทันที ไม่ควรรอให้ถึงวันนัดฝากครรภ์

อันตรายจากการ คลอดก่อนกำหนด

ชีวิตลูกอยู่ในมือแม่

ซ้อนมอเตอร์ไซด์
หรือเดินทางไกล

ยืนนาน ทำงานหนัก
พักผ่อนไม่พอ

กลับปัสสาวะ

ระวังการมีเพศสัมพันธ์

1วัน ก็มีความหมายต่อ
พัฒนาการของปอด หัวใจ และสมอง

สัญญาณเตือน คลอดก่อนกำหนด

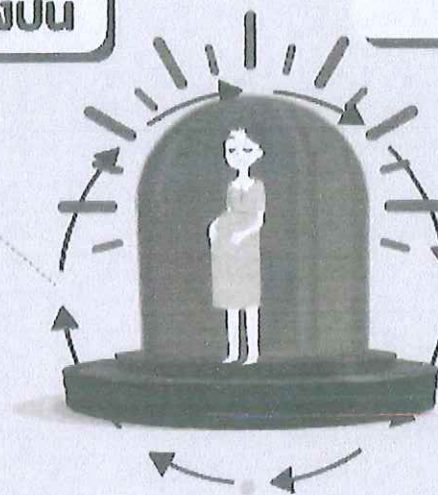

ต้องรีบไปพบหมอกันที

ท้องแข็ง ท้องปับ

ปวดบั้นเอว
เจ็บหน่วงท้องน้อย

น้ำใส หรือเลือดออก
แม้ไม่เจ็บท้อง

ฝากครรภ์เร็ว ปลอดภัยกว่า

กำหนดวันคลอดที่แน่นอน ✓

ค้นหา และแก้ไขความเสี่ยง ✓

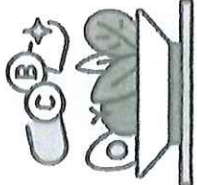

**แม่ที่มีความเสี่ยงควรฝากครรภ์
และคลอดในโรงพยาบาลที่มีหมอสูติและหมอดูเด็กพร้อม**

เตรียมความพร้อม ก่อนตั้งครรภ์ (ต่อ)

- กินอาหารและควบคุมน้ำหนักตามเกณฑ์
  - แม่ที่กินอาหารน้อย น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ลูกมักตัวเล็ก บางรายคลอดก่อนกำหนด
  - แม่ที่อ้วน หากควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้อาจเป็นโรคเบาหวาน ลูกตัวใหญ่ คลอดยาก

- กินวิตามินเสริมเพื่อให้ลูกแข็งแรง
กินยาเสริมธาตุเหล็กพร้อมโฟลิกเอซิก
เพื่อป้องกันภาวะซีดและความพิการแต่กำเนิด
เช่นปากแหว่ง เพดานโหว่ เป็นต้น

- เปลี่ยนวิถีชีวิต 2-3 เดือน

หญิงตั้งครรภ์ที่มีรายได้น้อย
หากมีความประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือ
ให้ไปขึ้นทะเบียน กับเทศบาลหรือ
องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่

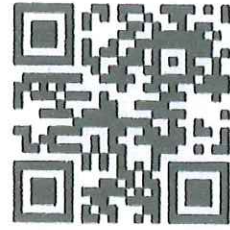
ช่องทางการติดต่อ

หากมีข้อสอบถามเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลสุโขทัย
โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน หรือ
sw.สต. ในพื้นที่ใกล้เคียง

สามารถเลือกชม
วิดีโอคลิปที่น่าสนใจได้ที่

"การเตรียมพร้อมคู่สมรส เพื่อป้องกันทารกคลอดก่อนกำหนด"
ผศ.จิตพันธ์ุ กระจวงนาคไทย ธันวาคม พ.ศ.2555

โครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อป้องกัน
ภาวะคลอดก่อนกำหนด

โดย

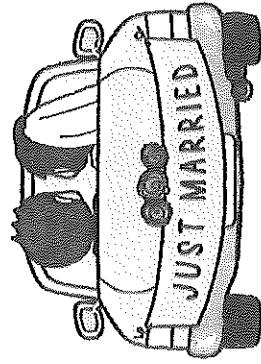
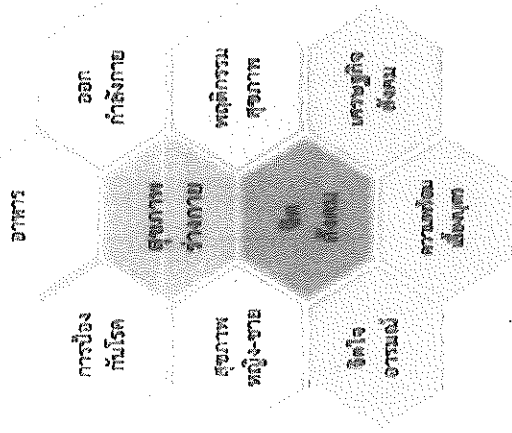
กระทรวงมหาดไทย

คณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่าย
สุขภาพมารดาและการกเพื่อครอบครัวไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร

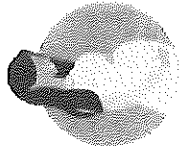

เตรียมความพร้อมก่อนแต่งงาน

"ตรวจสุขภาพก่อนสมรส" เพื่อค้นหาโรค ติดต่อกันทางเพศสัมพันธ์ เช่น เอชไอวี ซิฟิลิส หรือ โรคทางพันธุกรรมที่ถ่ายทอดจากพ่อ-แม่สู่ลูก เช่น โรคธาลัสซีเมีย ฯลฯ เป็นต้น

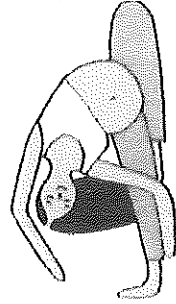
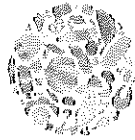
เตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์

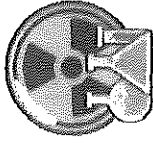
1. อายุ ที่เหมาะสมคือช่วงอายุ 20 - 34 ปี

2. เตรียมร่างกายให้แข็งแรงเพื่อลูกในท้อง

- กินอาหารให้ครบ 5 หมู่ โดยเฉพาะโปรตีน เนื้อสัตว์ ปลา นม ไข่ ถั่วแดง และธาตุเหล็ก
- ดูแลความสะอาดทั่วร่างกาย
- พักผ่อนให้เพียงพอ พักผ่อนคลายความเครียด
- ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- หลีกเลี่ยงการดื่มชาและกาแฟ
- ดื่มน้ำอย่างน้อย 8 แก้วต่อวัน
- ไปพบทันตแพทย์หากมีฟันผุ เหงือกอักเสบ
- ฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดเยอรมัน สุกใส และโรคใด-19 ส่วนหน้า 3 เดือนก่อนตั้งครรภ์

เตรียมความพร้อมก่อนตั้งครรภ์ (ต่อ)

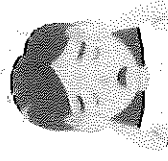

3. หลีกเลี่ยงสารเคมีหรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นเบื้อนไม่สัมพัทธ์ขนาด 2.5 ไมครอนในช่วงตั้งครรภ์ 3 เดือนแรก รวมทั้งสารปรอท ตะกั่ว หรือทองแดง เพราะทำให้คลอดก่อนกำหนด การกินยาแก้ปวดและความดันโลหิตสูง

4. งดดื่มแอลกอฮอล์/ บุหรี่/ สารเสพติด
- งดแอลกอฮอล์ 1 เดือน ก่อนตั้งครรภ์
  - งดบุหรี่อย่างน้อย 3 เดือน ก่อนตั้งครรภ์
  - งดสารเสพติด ยาบ้าไม่ได้ทำให้คลอดง่าย แต่อาจทำให้แท้งบุตร

5. ควบคุมโรคประจำตัว โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคซีสต์ และโรคธัยรอยด์ มีการรุนแรงขึ้นและอาจทำให้คลอดก่อนกำหนด

เรื่องที่ 3 ชีวิตลูกอยู่ในมือแม่ (พฤติกรรมของแม่)

สตรีตั้งครรภ์ทุกคนจะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างศีรษะ แต่วิถีชีวิตไม่เปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาข้อมูลงานวิจัย พบว่า หญิงเจ็บครรภ์ก่อนกำหนดเป็นหญิงกลุ่มวัยทำงาน เช่น ค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้าง เป็นต้น และต้องทำหน้าที่เป็นแม่บ้านอีกด้วย เช่น ล้างจาน ทำความสะอาดบ้าน หุงข้าว ทำกับข้าว ซักผ้าและรีดผ้า เลี้ยงบุตรคนโต เป็นต้น พฤติกรรมบางอย่าง เช่น เปลี่ยนท่านั่งของ เป็นท่ายืนบ่อยครั้ง เดินขึ้นบันไดหลายครั้งต่อวัน หากต้องเดินทาง มาทำงานทุกวันไม่ว่าโดยสายด้วยพาหนะใดใด เช่น มอเตอร์ไซด์ จักรยาน รถเมล์ รถไฟฟ้า เป็นต้น หากการเดินทางนั้นต้องเกร็ง บริเวณหน้าท้องบ่อยครั้ง เมื่อรถเดียว หรือวิ่งอยู่บนถนนที่ทุรขระ เป็นประจำบ่อยครั้ง อาจเกิดการกระทบกระเทือนต่อบุตรในครรภ์ ก่อให้เกิดอาการเจ็บครรภ์ก่อนกำหนด ซึ่งยังไม่รวมกับพฤติกรรม ขณะทำงาน เช่น การก้มพับสภาวะ การนั่งหรือยืนทำงานนานๆ ความเครียดจากการทำงาน เป็นต้น หากสตรีตั้งครรภ์เผชิญปัญหา หลายด้าน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความเครียด เช่น ย่อยช้า ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงและยังทำให้มีอาการไม่สุขสบาย ได้แก่ เวียนหัว ปวดศีรษะ ปวดหลัง ขาบวม อารมณ์หงุดหงิด เครียด หงุดหงิด เป็นต้น นำไปสู่ การแท้ง การคลอดก่อนกำหนด ทารก นานักน้อย (อ้างถึง คุณสุภาพร แสตนศิริ)

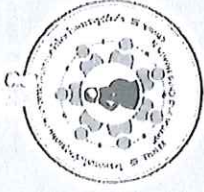
“หากหญิงตั้งครรภ์ปรับวิธีการทำงาน และการใช้ชีวิตได้เหมาะสม ก็สามารถป้องกันภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดได้”

เรื่องที่ 4 สัญญาณเตือนคลอดก่อนกำหนด

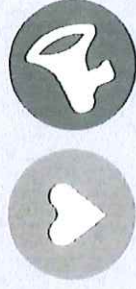

จากการศึกษาหญิงคลอดบุตรก่อนกำหนดในโครงการวิจัย พบว่า ประมาณ ร้อยละ 62 ของหญิงคลอดก่อนกำหนดไม่เคยมีความรู้เรื่องภาวะคลอดก่อนกำหนดมาก่อน และเมื่อมีอาการเจ็บครรภ์ก่อนกำหนด หรือ อาการผิดปกติอื่นๆ มักเดินทางเข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลล่าช้า จนมีอาการเจ็บครรภ์รุนแรงมากขึ้น จึงตัดสินใจเข้ามารับการรักษา เป็นเหตุให้แพทย์ไม่สามารถวินิจฉัยได้ทัน หากมาเร็วและไม่มีภาวะแทรกซ้อนขณะนั้น แพทย์สามารถรักษาต่อจนสามารถตั้งครรถ์ครบกำหนดคลอดได้

“หากมีสัญญาณเตือน ดังต่อไปนี้ ต้องรีบไปพบหมอทันที!
ท้องแข็ง ท้องป็น ปวดบั้นเอว เจ็บหน้าท้องน้อย มีน้ำไหล มีเลือดออก แม้ไม่เจ็บท้อง

แนวคิดการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ ภายใต้แคมเปญ

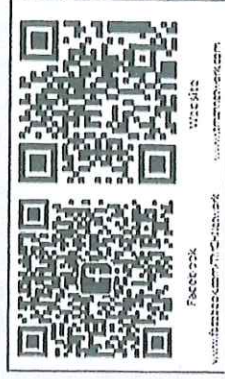
ร่วมแรง ร่วมใจ
ป้องกันภาวะคลอดก่อนกำหนด
THAI MATERNAL AND CHILD HEALTH NETWORK

จัดทำโดย

กระทรวงมหาดไทย

คณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพ
มารดาและการรณเพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

สามารถติดตามชมสื่อประชาสัมพันธ์

www.tmcnnetwork.com

Facebook: โครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและการ

พ.ศ. 2565

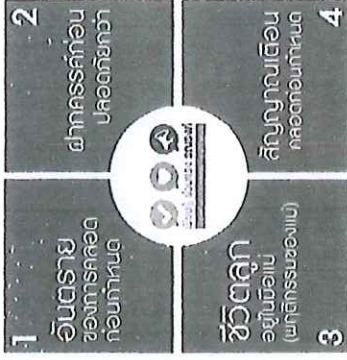

หลักการ และเหตุผล

ทารกแรกเกิดที่มีอายุครรภ์น้อยกว่า 37 สัปดาห์ ที่เรียกว่าทารกเกิดก่อนกำหนด มีโอกาสเสียชีวิตและพบภาวะแทรกซ้อน ทำให้ทารกมีความพิการในช่วงหลังคลอด บางรายจะมีพัฒนาการล่าช้า ทหากทารกเหล่านั้นมีความพิการ ครอบครรภ์ และภาครัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการฟื้นฟูสภาพร่างกายและดูแลรักษาต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 4 - 5 ปี

จากการทำวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนที่บึงกร นภัทรบุตร พบว่า ประมาณร้อยละ 50 - 60 ของการคลอดก่อนกำหนดเกิดขึ้นในสตรีตั้งครรภ์ที่ไม่มีโรค หรือ ภาวะแทรกซ้อน ขณะตั้งครรภ์ บางคนเกิดจากพฤติกรรมของสตรีตั้งครรภ์ ก่อให้เกิดภาวะเจ็บครรภ์ก่อนกำหนด เนื่องจากสตรีตั้งครรภ์เหล่านั้น ยังขาดความรู้เรื่องการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากภาวะคลอดก่อนกำหนด จึงเข้ามารับการรักษาล่าช้าเป็นเหตุให้การยับยั้งภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดมักไม่ประสบผลสำเร็จ

ด้วยเหตุนี้โครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารก เพื่อครอบครัวไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จึงต้องการขับเคลื่อนความรู้ผ่านแคมเปญ “เรียนรู้ ร่วมแรง ร่วมใจ ป้องกันภาวะคลอดก่อนกำหนด” เพื่อส่งเสริมไปให้แก่ประชาชนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว เพื่อน เพื่อนบ้าน ผู้ร่วมงาน สังคมและชุมชน เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์กับบุคคลใกล้ตัว จะสามารถเกิดความคิดตระหนักถึงอันตรายของภาวะคลอดก่อนกำหนดและตัดสินใจไปพบแพทย์โดยเร็ว อันจะส่งผลให้สามารถรักษาภาวะคลอดก่อนกำหนดได้อย่างรวดเร็วต่อไป

- 4 ประเด็นหลักในการสื่อสารสู่สังคม
1. อันตรรกะของการคลอดก่อนกำหนด
  2. ฝากครรภ์ก่อนคลอดก่อนกำหนด
  3. ชีวิตอยู่กับแม่ (พฤติกรรมของแม่)
  4. สัญญาณเตือนคลอดก่อนกำหนด

แนวคิดหลักภายใต้แคมเปญ เรื่องที่ 1 อันตรรกะของการคลอดก่อนกำหนด

ทารกเกิดก่อนกำหนดส่วนใหญ่ได้รับการดูแลต่อเนื่องในโรงพยาบาลเป็นระยะเวลาไม่นาน เช่น ทารกที่มีโรคปอดเรื้อรัง บางรายต้องใช้เครื่องให้ออกซิเจนตลอดเวลา อย่างน้อย 6 เดือน ถึง 2 ปี ทารกมีโรคจอตาเจริญเติบโตผิดปกติในทารกเกิดก่อนกำหนด ทำให้เสียต่อการมีสายตาเลือนรางหรือตาบอด หากไม่ได้รับการวินิจฉัยและรักษาอย่างเหมาะสม ทารกมีภาวะเลือดออกในโพรงสมองอาจมีผลต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโต หากเป็นโรคถั่วใส่เน่าเปลือกและได้รับการผ่าตัดเอาถั่วใส่ส่วนตาออกไป อาจไม่สามารถกั้นนมได้ช่วงเวลาหนึ่ง อาจารข้างต้นมักพบได้เมื่ทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักน้อยกว่า 2,000 กรัม หากสตรีตั้งครรภ์ที่มีอาการผิดปกติจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้คิดเสมอว่าอาจเกิด “ภาวะคลอดก่อนกำหนด” ให้รีบไปพบแพทย์ในโรงพยาบาลใกล้บ้านทันที

เรื่องที่ 2 ฝากครรภ์ก่อนคลอดก่อนกำหนด

ผู้หญิงหลายคนอาจมีความเสี่ยงซ่อนอยู่ เมื่อตั้งครรภ์ อาจมีผลต่อสุขภาพของตนเอง เช่น ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ บางรายมีประวัติการผ่าตัดคลอด ผ่าตัดมดลูกและปีกมดลูก ประวัติความเจ็บป่วยในพ่อแม่-แม่-พี่น้อง-ครอบครัว อาจมีผลต่อบุตรในครรภ์ได้ หากสงสัยว่าตั้งครรภ์ สตรีตั้งครรภ์ทุกท่าน ควรเข้ามาฝากครรภ์ทันทีที่ทราบหรือ ภายใน 12 สัปดาห์แรก เพื่อให้แพทย์ค้นหาค่าความเสี่ยง และความเสี่ยงป่วยในสตรีตั้งครรภ์ แพทย์จะได้นำความเสี่ยงที่พบมารักษา รวมถึงได้รับคำแนะนำ เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนต่อไป หากมาช้ากว่าอายุครรภ์ 20 สัปดาห์ มีผลต่อการคำนวณอายุครรภ์ผิดพลาด ไม่สามารถกำหนดอายุครรภ์เมื่อครบ 37 สัปดาห์ ได้ถูกต้อง นอกจากนี้ โอกาสที่จะได้รับการดูแลรักษาโรคหรือภาวะแทรกซ้อนล่าช้าออกไปด้วย

ตัวชี้วัดการดำเนินงานตามนโยบายของจังหวัด
ตัวชี้วัดด้านที่ ๑ การบริหารจัดการ หน่วยการดำเนินงานตามนโยบายของจังหวัด
(สำหรับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา)

เป้าหมาย: ให้จังหวัดกำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายของจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดแผนพัฒนาจังหวัด นโยบายสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนโยบายการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

โดยกำหนดตัวชี้วัด: จำนวน ๑ ตัวชี้วัด คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน: ๔ ระดับ แบ่งเป็น ๐, ๑, ๓, ๕

ตัวชี้วัด	การตรวจสอบการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน	คะแนนที่ได้
	<p>ตรวจสอบเอกสาร/หลักฐาน</p> <p>๑. คำสั่งแต่งตั้งและรายงานการประชุม คณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๒. ฐานข้อมูลทะเบียนหญิงตั้งครรภ์ และฐานข้อมูล การช่วยเหลือและส่งเสริมหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ จากระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น</p> <p>๓. สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และช่องทางการเผยแพร่</p> <p>๔. โครงการ/กิจกรรมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการ</p> <p>๕. สอบถาม/สัมภาษณ์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กฎหมาย/ระเบียบและหนังสือที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่าย เพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>๒. ระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓. แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>๔. หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือหนังสือ สั่งการที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๑. การดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ สร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะ คลอดก่อนกำหนด</p> <p>มีการดำเนินการ ดังนี้ (ถ้ามี)</p> <p>(โปรด ☒ ในช่อง ☐ ที่มีการดำเนินการ)</p> <p>☐ ๑. มีการแต่งตั้งคณะทำงานสร้างเสริม สุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อ ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการสร้างเสริม สุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อน กำหนด และข้อมูลสถิติหญิงตั้งครรภ์และ ทารก</p> <p>☐ ๒. มีการสำรวจและจัดทำทะเบียน หญิงตั้งครรภ์ เช่น จำนวนหญิงตั้งครรภ์ใน พื้นที่ สถิติทารกคลอดก่อนกำหนดหรือ เสียชีวิต และทะเบียนหญิงตั้งครรภ์ ที่มีฐานะยากจนหรือยากไร้ในพื้นที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครบถ้วน สมบูรณ์</p> <p>☐ ๓. มีการดำเนินการช่วยเหลือ เพื่อพาหญิงตั้งครรภ์ไปฝากครรภ์ เช่น การจัดตั้งกลุ่มไลน์ (Line) โดยมี องค์ประกอบของคณะทำงานสร้างเสริม สุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอดก่อน กำหนดและหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อวางแผน การดูแลครรภ์/การให้ข้อมูลข่าวสารและ</p>		

ตัวชี้วัด	การตรวจสอบการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน	คะแนนที่ได้
		<p>ความรู้ การให้คำปรึกษาหรือแนะนำ เพื่อรับฟังปัญหาและแลกเปลี่ยนความรู้ในการดูแลหญิงตั้งครรภ์/การจัดระบบส่งต่อหญิงตั้งครรภ์เพื่อพาไปพบแพทย์/พยาบาล (รพ.สต./รพ.ช./รพ.ท./รพ.ศ.)</p> <p>☐ ๔. มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้และความตระหนัก เรื่องอันตรายของการคลอดก่อนกำหนด สัญญาณเตือนที่ควรไปโรงพยาบาล และการฝากครรภ์ภายใน ๑๒ สัปดาห์ เมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ ให้กับประชาชนทั่วไป (ชุมชน ญาติพี่น้อง และบุคคลใกล้ชิดหญิงตั้งครรภ์) หญิงตั้งครรภ์ และคู่สมรส ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน เช่น เสียงตามสายผ่านหอกระจายข่าว การประชุม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุชุมชน และช่องทางอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง (อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง)</p> <p>☐ ๕. มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้และความตระหนัก เรื่อง อันตรายของการคลอดก่อนกำหนด การอบรมให้ความรู้และการจัดกิจกรรมทางกาย อย่างน้อยอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน :</p> <p>๑. มีการดำเนินการครบทั้ง ๕ กิจกรรม ๕</p> <p>๒. มีการดำเนินการ ๔ กิจกรรม ๓</p> <p>๓. มีการดำเนินการ ๓ กิจกรรม ๑</p> <p>๔. มีการดำเนินการน้อยกว่า ๓ กิจกรรม หรือไม่มีการดำเนินการ ๐</p>		
<p>คำอธิบาย: โครงการสร้างเสริมสุขภาพเชิงรุก เพื่อลดภาวะคลอดก่อนกำหนด ของคณะกรรมการอำนวยการโครงการเครือข่ายสุขภาพมารดาและทารกเพื่อครอบครัวไทยในพระราชูปถัมภ์เป็นโครงการร่วมกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อป้องกันและลดอัตราการเกิดภาวะคลอดก่อนกำหนดในหญิงตั้งครรภ์ โดยมีเป้าหมายลดภาวะคลอดก่อนกำหนด อย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ภายในปี ๒๕๖๖ หมายเหตุ: ประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง (เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา) ไม่สามารถดำเนินการประเมินได้ สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ต้องประเมิน</p>				

